

Tweede kamer der Staten-Generaal
Aan de leden van de vaste commissie
Voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Datum	1 december 2017	Contact	Frank Bluijminck
Ons kenmerk	B20171207FB	Telefoon	06-52 47 35 46
Onderwerp	AO Arbeidsmarktbeleid in de zorg 7 december 2017	E-mail	fbluijminck@vgn.nl

Geachte leden van de vaste commissie,

Tijdens het Algemene Overleg van 7 december a.s. spreekt u met minister De Jonge over het arbeidsmarktbeleid in de zorg. De Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland (VGN) ziet dat de huidige arbeidsmarktsituatie in de gehandicaptensector ronduit zorgwekkend is. Een tekort aan goed gekwalificeerd personeel betekent een groot risico op verschraling van de kwaliteit van leven voor mensen met een beperking. Tot nu toe wordt de arbeidsmarktproblematiek vooral zorgbreed besproken, en hoe logisch wellicht ook, feitelijk is het gevolg dat aan de specifieke knelpunten in de gehandicaptenzorg geen aandacht wordt besteed. Om dit te keren, vragen wij uw steun in het nemen van de volgende maatregelen:

1. Kies voor een specifieke arbeidsmarktaanpak voor de gehandicaptenzorg;
2. Investeer in scholing én imago van de gehandicaptenzorg;
3. Maak het mogelijk dat ook mensen met een beperking inzetbaar zijn in de zorg.

1. Kies voor een specifieke arbeidsmarktaanpak voor de gehandicaptenzorg

Binnen de sector 'Zorg en Welzijn' wordt gevochten om gekwalificeerde medewerkers. Stimuleringsmaatregelen om meer mensen te interesseren voor specifiek de ouderenzorg hebben direct een negatief effect op de beschikbare medewerkers voor de gehandicaptenzorg. Hierdoor verdwijnt het evenwicht in de arbeidsmarkt. Met name in de Randstad en krimpgebieden zoals Zeeland en Groningen zijn er nu al nauwelijks mensen te vinden voor de specifieke zorg voor gehandicapten.

Specifieke deskundigheid

De grootste arbeidsmarktproblemen zien we bij zeer zorg intensieve cliënten. Denk aan ernstig meervoudig beperkte kinderen met complexe medische problemen, maar ook aan jongeren en oudere verstandelijk beperkte mensen met agressief gedrag. De hoge zorgzwaarte en gedragsproblemen van deze cliënten vraagt om zeer specifieke deskundigheid en een grote betrokkenheid van medewerkers.

Oudlaan 4
3515 GA Utrecht
Postbus 413
3500 AK Utrecht

www.vgn.nl
E info@vgn.nl
T 030 27 39 300
F 030 27 39 387

IBAN NL91RABO0331021005
BIC RABONL24
BTWnr: 80.47.42.534.B.01
KvK Utrecht 404.83210

Hoge werkdruk

De werkdruk en psychosociale arbeidsbelasting is hoog in de zorg voor deze groep cliënten bij het huidige tekort aan goed gekwalificeerd personeel. De benodigde zorg wordt nog net geleverd, maar het bieden van kwaliteit van leven komt bovenmatig in gedrang. Dit leidt tot een groot verloop onder de medewerkers én een hoger ziekteverzuim dan gemiddeld, met een nog hogere werkdruk tot gevolg. Deze vicieuze cirkel moet – en kan – snel worden doorbroken door meer en beter opgeleid personeel in te zetten en zo de psychosociale arbeidsbelasting te verminderen. Hiervoor is een gericht beleid nodig met veel aandacht voor het vergroten van het aanbod aan agogisch geschoolde professionals en het versterken van de zij-instroom.

Vraag: Kunt u er bij de minister op aandringen dat het kabinet samen met de brancheorganisatie een specifieke arbeidsmarktaanpak voor de gehandicaptenzorg ontwikkelt?

2. Investeer in scholing én imago

Om de instroom in het beroepsonderwijs te verhogen, is het belangrijk dat er extra aandacht komt voor het versterken van het arbeidsmarktimage van de gehandicaptenzorg. De huidige arbeidsmarktproblematiek vraagt niet alleen om nieuwe studenten, maar ook om zij-instromers. Voor de zij-instromers is het van nog groter belang om goed te laten zien dat werken in de gehandicaptenzorg echt anders is dan werken in de ouderenzorg. In een imagocampagne moet hiervoor ruimte worden gereserveerd.

Vraag: Kunt u er bij de minister op aandringen dat er een imagocampagne wordt ontwikkeld waarin de branche-specifieke aspecten van de gehandicaptenzorg duidelijk in beeld komen?

Betere budgetverdeling

De gehandicaptenzorg staat duidelijk voor een grote opleidingsuitdaging. Financiële ondersteuning is dus noodzakelijk. Van de 320 miljoen uit het SectorplanPlus is slechts 60 miljoen euro beschikbaar voor alle zorgsectoren buiten de verpleegzorg. Het risico dat dat het budget van 60 miljoen euro snel wordt overschreden, is enorm. De VGN pleit ervoor om deze budgetverdeling in het SectorplanPlus te laten vervallen.

Vraag: Kunt u er bij de minister op aandringen dat de huidige budgetverdeling in het SectorplanPlus vervalt, zodat alle (gehandicapt)zorgorganisaties hiervan gebruik kunnen maken?

Investeer in flexibele leerroutes

Het SER-advies 'Toekomstgericht beroepsonderwijs' geeft aan dat het MBO zich moet openstellen voor leven-lang-leren en ontwikkelen. Maatschappelijke, technologische en vakinhoudelijke ontwikkelingen zorgen ervoor dat het werk in de branche steeds sneller verandert. Ook in de gehandicaptenzorg is het noodzakelijk dat medewerkers zich gedurende hun loopbaan blijven ontwikkelen. Opleidingen moeten hierop inspelen door – meer dan nu – te investeren in flexibele leerroutes passend bij de behoefte van de professional.

Vraag: Kunt u er bij de minister op aandringen dat hij bewerkstelligt dat de minister van OCW dit SER-advies zo snel mogelijk implementeert in het beroepsonderwijs voor de zorgsector?

Bekostig opleiding Social Work

Omdat 'zorg' en 'educatie' zijn aangewezen als tekortsectoren, heeft de overheid de positieve regeling ingesteld dat een student die een tweede opleiding in deze richting wil doen alleen het wettelijke collegegeld hoeft te betalen, en dus niet het duurdere instellingscollegegeld. Helaas valt de opleiding Social Work, die voor de gehandicaptenzorg nu juist een goed passende opleiding is, niet onder deze uitzonderingsregel.

Vraag: Kunt u er bij de minister op aandringen dat deze uitzonderingsregeling van OCW wordt verbreed naar Social Work, zodat professionals in de gehandicaptenzorg een tweede bekostigde HBO-opleiding kunnen volgen?

3. Maak het mogelijk dat ook mensen met een beperking inzetbaar zijn in de zorg

Zorgorganisaties zijn vaak grote werkgevers in hun regio. Veel taken in de zorg kunnen goed worden uitgevoerd door mensen met een beperking. Het is dan wel noodzakelijk dat voor deze mensen de juiste opleidingen en kansen tot het behalen van praktijkdiploma's worden gestimuleerd. In de gehandicaptenzorg wordt daar al veel ervaring mee opgedaan. Zo hebben de Academie voor Zelfstandigheid, Calibris Advies en de VGN het branchediploma Woonhulp ontwikkeld. Zorgorganisaties zoals Cordaan en 's Heeren Loo Zorggroep doen hier al goede ervaringen mee op. De VGN wil deze wijze van inclusief werkgeverschap graag delen met andere sectoren en opnemen in de arbeidsmarktagenda 2023.

Vraag: Kunt u erbij de minister op aandringen dat inclusief werkgeverschap een integraal onderdeel wordt van de arbeidsmarktagenda 2023?

De VGN vraagt u het bovenstaande bij uw inbreng te betrekken. We hopen dat in deze brief duidelijk naar voren komt dat er voor de gehandicaptenzorg écht een andere, eigen aanpak nodig is om de arbeidsmarktproblemen op te lossen. Vanzelfsprekend zijn wij graag bereid deze brief toe te lichten.

Wilt u met eigen ogen zien hoe het in de praktijk gaat, dan maken wij graag een afspraak met u voor een werkbezoek aan een zorgaanbieder in het land.

Met vriendelijke groet,

Frank Bluiminck
Directeur